

relevant (vgl. Rb. Amsterdam 28 februari 2007, «JOR» 2008/18, m.nt. Faber).

11. Zuiverder ware het dan ook geweest indien de rechtbank had volstaan met de vaststelling dat, ex nunc beoordeeld, al dan niet mede gelet op de gevolgtrekking ex art. 21 Rv, bij Bonnier onvoldoende belang bestaat bij zijn verzoek. De feiten boden daartoe voldoende aanleiding. Het voldoende-belangvereiste van art. 3:303 BW biedt bovendien op zichzelf voldoende ruimte om het bredere kader te betrekken zonder te vervallen in een afweging van individuele schuldeisersbelangen: worden beperkte boedelmiddelen zinvol besteed, en is de goede rechtspleging ermee gediend? Binnen dat kader kan ongetwijfeld ook de gedachte meewegen dat oneerlijk procesgedrag niet mag worden beloond.

12. Aan de overtuigingskracht en de uitkomst van de uitspraak doet dit alles uiteraard niet af. Een schuldenaar die met kunstgrepen en verzwijgingen de Nederlandse faillissementsrechter voor zijn karretje meent te kunnen spannen, zal er rekening mee moeten houden dat een schuldeiser daartegen succesvol in verzet zal kunnen komen. Uiteindelijk duurt eerlijk het langst, ook in het insolventierecht.

mr. G.Á.C. Orbán
advocaat & solicitor A&O Shearman en docent & promovendus UvA

142

Geen verrekening van verjaarde vordering met na voltooiing van verjaring ontstane schuld

Hoge Raad
23 januari 2026, nr. 24/03825,
ECLI:NL:HR:2026:93
(mr. Polak, mr. Wattendorff, mr. Lock, mr. Salomons, mr. Makkink)
(Concl. A-G Hartlief, ECLI:NL:PHR:2025:970)
Noot prof. mr. B.A. Schuijling

Verrekening. Verjaring. Verrekeningsbevoegdheid bij verjaarde vorderingen. Art. 6:131 lid 1 BW schept geen bevoegdheid tot verrekening van een reeds verjaarde vordering met een na de voltooiing van de verjaring ontstane schuld.

[BW art. 6:127, 6:131 lid 1]

Art. 6:131 lid 1 BW bepaalt dat de bevoegdheid tot verrekening niet eindigt door verjaring van de rechtsvordering. De ratio van deze bepaling is dat degene die tot verrekening bevoegd is, zich veelal reeds als bevrijd zal beschouwen en pas aan het afleggen van de in art. 6:127 lid 1 BW bedoelde verrekeningsverklaring zal denken wanneer de schuldeiser hem aanspreekt tot nakoming van de verbintenissen. De bepaling laat een bestaande verrekeningsbevoegdheid dus voortbestaan na het moment waarop de in verrekening te brengen vordering verjaart, maar schept niet een bevoegdheid tot verrekening van een reeds verjaarde vordering met een na de voltooiing van de verjaring ontstane schuld. Voor laatstbedoeld geval geldt onverkort het vereiste, opgenomen in art. 6:127 lid 2 BW, dat degene die zich op verrekening wil beroepen, bevoegd is tot het afdwingen van de betaling van de vordering waarmee hij zijn schuld wil verrekenen.

Ennatuurlijk BV te Eindhoven,
eiseres tot cassatie,
advocaten: mr. A. Knigge, mr. D.A. van der Kooij,
mr. L.A. Burwick en mr. C.J.D. Warren,
tegen

Stichting Reeshofverzet te Tilburg,
verweerster in cassatie,
advocaat: mr. H.J.W. Alt.

(...; red.)

2. *Uitgangspunten en feiten*

2.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

(i) Vanaf de jaren '80 van de vorige eeuw voorziet Ennatuurlijk circa 24.650 woningen in Tilburg van warmte, waarvan er ongeveer 16.450 zijn gelegen in het stadsdeel Reeshof en 8.200 in andere delen van de stad. Voor de levering van warmte exploiteert Ennatuurlijk een warmtenet.

(ii) Voor het realiseren van een aansluiting op het warmtenet gaat een aanvrager een aansluitovereenkomst aan met Ennatuurlijk. De aansluitovereenkomst komt tot stand door het invullen en opsturen door de aanvrager van een daarvoor door Ennatuurlijk aan de aanvrager toegezonden offerte. Op deze offerte/opdrachtbevestiging staat direct boven de plaats waar de aanvrager zijn/haar gegevens invult de tekst "De totale kosten voor de nieuwe aansluiting(en) bedragen EUR [bedrag] incl. BTW".

(iii) De algemene praktijk bij de totstandkoming van een leveringsovereenkomst is dat een gebruiker zich bij Ennatuurlijk aanmeldt, waarna Ennatuurlijk een welkomstbrief met bijlagen stuurt. De bijlagen bestaan uit de Algemene Aansluitvoorwaarden en de Algemene Leveringsvoorwaarden en een informatiebrochure.

(iv) In de Algemene Aansluitvoorwaarden en in de Algemene Leveringsvoorwaarden staat de volgende definitie van vastrecht:

"de verschuldigde vergoeding voor het hebben en in stand (doen) houden van een aansluiting en het beschikbaar stellen van warmte – en/of warm tapwater – en/of koudevermogen".

(v) De hoogte van het tarief voor de aansluiting op het warmtenet en de levering van warmte werd vanaf 1981 jaarlijks geadviseerd door de vereniging van stadsverwarmingsbedrijven in Nederland in zogenaamde Tariefadviezen. De Tariefadviezen gaan uit van het "niet-meer-dan-anders" beginsel (NMDA-beginsel). Dit NMDA-beginsel wordt toegepast voor de berekening van de aansluitbijdrage, het vastrecht en de warmteprijs en komt er op neer dat er een zodanig tarief voor de geleverde warmte wordt gevraagd dat het de warmteverbruiker gemiddeld niet meer kost dan

bij gebruik van aardgas voor individuele centrale verwarming.

(vi) Volgens het Tariefadvies 2013 is de aansluitbijdrage een éénmalige vergoeding die verschuldigd is op het moment dat de woning op het warmtenet wordt aangesloten. Bij de vaststelling van de hoogte van de aansluitbijdrage wordt, aldus het Tariefadvies 2013, uitgegaan van de vermeden kosten van een gasaansluiting en het verschil tussen de specifieke investeringskosten voor enerzijds een centrale verwarmings- en anderzijds een stadsverwarmingsinstallatie.

(vii) Vanaf 2012 heeft Ennatuurlijk op haar facturen naast de variabele kosten voor verbruik en het vastrecht ook een separate post "bijdrage aansluitkosten" of "aansluitbijdrage" opgenomen (hierna beide aan te duiden als: aansluitbijdrage). Voordien bracht Ennatuurlijk deze post (voor verbruikers op de factuur niet zichtbaar) als onderdeel van het vastrecht in rekening. Bij brief van juni 2011 heeft Ennatuurlijk haar verbruikers hierover geïnformeerd. Deze brief vermeldt:

"Bijdrage aansluitkosten

Binnen de component vastrecht betaalt u momenteel een bijdrage voor de aansluitkosten van de warmteaansluiting. Deze 'aansluitbijdrage' bedraagt voor [jaartal en bedrag]. De aansluitbijdrage heeft een looptijd van 30 jaar en eindigt voor bovengenoemd verbruiksadres in «Eindjaar». (...) Wat betekent dit voor u?

Voor u als klant betekent dit dat u vanaf 1 januari «Eindjaar» jaarlijks minder betaalt voor het vastrecht warmte. Indien de looptijd in uw situatie nog niet is verstreken, ziet u vanaf 2012 de bijdrage die u moet betalen voor aansluitkosten afzonderlijk vermeld op uw jaarafrekening."

(viii) SRV is in 2017 opgericht en behartigt de belangen van een aantal verbruikers van stadsverwarming in de gemeente Tilburg.

2.2. In dit geding vordert SRV onder meer een verklaring voor recht dat Ennatuurlijk zonder rechtsgrond een jaarlijks geïndexeerde en rentedragende aansluitbijdrage in rekening brengt dan wel heeft gebracht bij SRV-bewoners (bestaande uit de bewoners van de Reeshof en andere gedeelten van Tilburg) die voor 1 januari 2014 een aansluiting hebben (gehad) op het warmtenet. De rechtbank¹ heeft deze vordering toegewezen.

1 Rechtbank Oost-Brabant 26 januari 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:207.

2.3. Het hof² heeft, voor zover in cassatie van belang, het vonnis van de rechtbank bekrachtigd. Daartoe heeft het, eveneens voor zover in cassatie van belang, als volgt overwogen.

Het door Ennatuurlijk gedane beroep op verjaring van de vorderingen van de verbruikers gaat alleen al hierom niet op, omdat op grond van art. 6:131 BW de verjaring van een vordering er niet aan in de weg staat dat een schuldeiser een verjaarde vordering verrekent met een tegenvordering die zijn wederpartij op hem heeft of krijgt. Dat Ennatuurlijk op geen van de door SRV vertegenwoordigde verbruikers een tegenvordering heeft of kan krijgen, is niet gesteld of gebleken en is ook niet aannemelijk, gelet op de aard van de overeenkomst tussen Ennatuurlijk en haar verbruikers: een duurovereenkomst tot voortdurende levering van warmte, tegen betaling van periodieke voorschotten op een in beginsel jaarlijks vast te stellen jaarafrekening. Vanwege de mogelijkheid van verrekening houden de verbruikers die SRV vertegenwoordigt (en daarmee SRV) dus een belang bij de vaststelling van een rechtsgrond voor het bestaan van een vordering op Ennatuurlijk. (rov. 5.7)

3. Beoordeling van het middel

3.1. Onderdeel 1 van het middel is gericht tegen de verwerping door het hof van het betoog van Ennatuurlijk dat SRV gelet op de verjaring van de vorderingen van de verbruikers van wie zij de belangen behartigt, geen belang heeft bij de vaststelling dat voor die vorderingen een rechtsgrond bestaat. Het onderdeel klaagt onder meer dat het hof, door te overwegen dat op grond van art. 6:131 BW de verjaring van een vordering er niet aan in de weg staat dat de schuldeiser die vordering verrekent met een tegenvordering die zijn wederpartij op hem heeft of krijgt, heeft miskend dat een schuldenaar alleen bevoegd is tot verrekening van zijn schuld met een verjaarde vordering, indien deze bevoegdheid al bestond vóórdat zijn vordering verjaarde.

3.2. Deze klacht treft doel. Art. 6:131 lid 1 BW bepaalt dat de bevoegdheid tot verrekening niet eindigt door verjaring van de rechtsvordering. De ratio van deze bepaling is dat degene die tot verrekening bevoegd is, zich veelal reeds als bevrijd zal

beschouwen en pas aan het afleggen van de in art. 6:127 lid 1 BW bedoelde verrekeningsverklaring zal denken wanneer de schuldeiser hem aanspreekt tot nakoming van de verbintenis.³ De bepaling laat een bestaande verrekeningsbevoegdheid dus voortbestaan na het moment waarop de in verrekening te brengen vordering verjaart, maar schept niet een bevoegdheid tot verrekening van een reeds verjaarde vordering met een na de voltooiing van de verjaring ontstane schuld. Voor laatstbedoeld geval geldt onverkort het vereiste, opgenomen in art. 6:127 lid 2 BW, dat degene die zich op verrekening wil beroepen, bevoegd is tot het afdwingen van de betaling van de vordering waarmee hij zijn schuld wil verrekenen.

Het oordeel van het hof dat op grond van art. 6:131 BW de verjaring van een vordering er niet aan in de weg staat dat de schuldeiser die vordering verrekent met een tegenvordering die zijn wederpartij op hem heeft of krijgt, is derhalve in zijn algemeenheid onjuist.

3.3. De overige klachten van het middel kunnen niet tot cassatie leiden. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie art. 81 lid 1 RO).⁴

4. Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt het arrest van het gerechtshof 's-Hertogenbosch van 16 juli 2024;
- verwijst het geding naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden ter verdere behandeling en beslissing;
- veroordeelt SRV in de kosten van het geding in cassatie (...; red.).

NOOT

1. In deze collectieve actie staat centraal of afnemers van de Tilburgse stadsverwarming aansluit-bijdragen verschuldigd zijn. De exploitant van het warmtenet betoogde onder meer dat de stichting die de belangen van de afnemers be-

2 Gerechtshof 's-Hertogenbosch 16 juli 2024, ECLI:NL:GHSHE:2024:2262.

3 Parl. Gesch. Boek 6, p. 503.

4 Zie het vandaag uitgesproken arrest in de zaak 24/03826, ECLI:NL:HR:2026:94.

hartigt, geen belang heeft bij haar vordering tot een verklaring voor recht dat aansluitbijdragen zonder rechtsgrond in rekening zijn gebracht, omdat de vorderingen van de afnemers zouden zijn verjaard. Het hof verwierp dit verweer met een beroep op art. 6:131 lid 1 BW: de verjaarde vorderingen zouden nog kunnen worden verrekenend met schulden wegens geleverde of nog te leveren warmte.

2. De Hoge Raad casseert dit oordeel: art. 6:131 lid 1 BW beschermt slechts een reeds vóór voltooiing van de verjaring bestaande verrekeningsbevoegdheid en schept geen bevoegdheid om een verjaarde tegenvordering te verrekenen met schulden die eerst ná de verjaring ontstaan (r.o. 3.2).

3. Als uitgangspunt kan een schuldenaar niet verrekenen met een tegenvordering waarvan de rechtsvordering is verjaard. Voor verrekening moet de tegenvordering immers afdwingbaar zijn (art. 6:127 lid 2 BW). Art. 6:131 lid 1 BW vormt daarop een uitzondering: de eenmaal ontstane verrekeningsbevoegdheid eindigt niet door verjaring van de rechtsvordering. Die uitzondering sluit aan bij de “zwakke werking” van verjaring: de rechtsvordering vervalt, maar de verbintenis bestaat voort als een natuurlijke verbintenis (HR 2 april 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZC0043 (*H/R*)). De ratio is dat een tot verrekening bevoegde schuldenaar zich veelal al bevrijd waant en pas een verrekeningsverklaring zal afleggen wanneer de schuldeiser hem aanspreekt tot nakoming (TM, Parl. Gesch. Boek 6 BW, p. 503; r.o. 3.2). In dezelfde gedachte past de terugwerkende kracht van verrekening tot het tijdstip waarop de verrekeningsbevoegdheid is ontstaan (art. 6:129 lid 1 BW; TM, Parl. Gesch. Boek 6 BW, p. 496).

4. Art. 6:131 lid 1 BW beschermt dus alleen een verrekeningsbevoegdheid die al bestond ten tijde van de verjaring (TM, Parl. Gesch. Boek 6 BW, p. 503). De bepaling kan niet dienen als grondslag voor verrekening van een reeds verjaarde tegenvordering met een schuld die pas na voltooiing van de verjaring ontstaat. Toegepast op deze zaak betekent dit dat afnemers hun verjaarde (vermeende) vorderingen uit onverschuldigde betaling van aansluitbijdragen niet op grond van art. 6:131 lid 1 BW kunnen verrekenen met betalingsverplichtingen voor warmte die eerst na de verjaring ontstaan. Het oordeel van het hof is daarom, aldus de Hoge Raad, “in zijn algemeenheid onjuist” (r.o. 3.2).

5. De afnemers resteert nog een beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:2 lid 2 BW): onder bijzondere omstandigheden kan het onaanvaardbaar zijn dat de exploitant hen een verrekeningsmogelijkheid ontzegt, ook al ontbreekt die “in haar algemeenheid”. Vgl. HR 15 maart 2019, «JOR» 2019/145, m.nt. Faber (*X/Entzinger q.q.*). Vooral de nauwe samenhang tussen de verjaarde vorderingen en de later ontstane schulden – die verband houden met dezelfde warmteleveringsovereenkomst – kan daarbij gewicht in de schaal leggen. Deze benadering sluit aan bij art. 6:130 BW. Vgl. Faber, *Verrekening* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2005, nr. 83 en Van Schilfgaarde, *NJ* 1992/686, onder 6. Zie ook HR 31 januari 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0492 (*Van der Hoeven/Comtu*), waar verrekening op grond van de beperkende werking van redelijkheid en billijkheid werd toegestaan met een tegenvordering die door een surseanceakkoord niet-afdwingbaar was geworden.

prof. mr. B.A. Schuijling

143

Geen benoeming Nederlandse rechter-commissaris die administrators in Engels faillissement machtiging verleent om arbeidsovereenkomsten te beëindigen

Rechtbank Rotterdam

26 januari 2026, rekestnr. FT EA 26-5,

ECLI:NL:RBROT:2026:1655

(mr. Prenger)

Noot mr. dr. L.F.A. Welling-Steffens

Internationaal faillissementsrecht. Faillissement naar het recht van Engeland en Wales (administration) van vennootschap met vestiging in Nederland. Afwijzing verzoek van Engelse insolventiefunctionarissen (administrators) tot benoeming van een Nederlandse rechter-commissaris wiens machtiging tot beëindiging van arbeidsovereenkomsten met Nederlandse werknemers noodzakelijk is. Gevolgen van administration voor arbeidsovereenkomsten worden niet beheerst door art. 13 lid 2 IVO II omdat Verenigd Koninkrijk niet langer een EU-staat is.

[Fw art. 40, 68 lid 4; IVO II art. 13 lid 2]

De regeling van art. 68 lid 4 Fw kan niet los worden gezien van art. 13 lid 2 IVO II. Het vierde lid van art. 68 Fw is ingevoerd bij de Uitvoeringswet EU-insolventieverordening (de Uitvoeringswet). Volgens de toelichting op de Uitvoeringswet is art. 68 lid 4 Fw ingevoerd in verband met art. 13 lid 2 IVO II, voor het geval er geen faillissementsprocedure in Nederland is geopend en er (dus) geen rechter-commissaris is benoemd die toestemming kan verlenen voor een opzegging van de arbeidsovereenkomst door de hoofdinsolventiefunctionaris. Art. 68 lid 4 Fw verwijst ook specifiek terug naar de machtigingsbevoegdheid bedoeld in art. 13 lid 2 IVO. Dit artikel bepaalt dat de rechters dan wel autoriteiten van de lidstaat waar een secundaire insolventieprocedure kan worden geopend, bevoegd blijven om de beëindiging of wijziging van de in dit artikel bedoelde (arbeids-)overeenkomsten goed te keuren, zelfs indien er in

die lidstaat geen insolventieprocedure is geopend. Art. 68 lid 4 Fw bepaalt (daarom) dat, indien er in Nederland geen secundaire insolventieprocedure is geopend, er (toch) een rechter-commissaris kan worden benoemd die de benodigde machtiging kan verlenen. De terminologie die wordt gehanteerd in art. 68 lid 4 Fw (secundaire insolventieprocedure en hoofdinsolventieprocedure) is ook terminologie uit IVO II. Noch uit art. 68 lid 4 Fw, noch uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat een breder toepassingsbereik beoogd is en dat ook insolventiefunctionarissen uit landen die geen partij zijn bij IVO II, een beroep kunnen doen op de bepaling. Nu het een Administration naar het recht van Engeland en Wales betreft en het Verenigd Koninkrijk niet langer een EU-lidstaat is, worden de gevolgen van de Administration voor arbeidsovereenkomsten niet beheerst door art. 13 IVO II. De administrators kunnen daarom ook geen beroep doen op bepalingen uit IVO II en de rechtbank kan evenmin op grond van art. 68 lid 4 Fw een rechter-commissaris benoemen.

1. X te Manchester (Verenigd Koninkrijk),
2. Y te Londen (Verenigd Koninkrijk),
handelend in hoedanigheid van administrators in de insolventieprocedure naar recht van Engeland en Wales betreffende Z in administration,
verzoekers,
advocaten: mr. R.P.A. de Wit en mr. D. de Goede.

(...; red.)

2. Het verzoek

Achtergrond

Bij vonnis van de High Court of Justice of England and Wales van 6 januari 2026 is het verzoek van het bestuur van de vennootschap naar recht van Engeland en Wales [naam V.O.F.] om haar onder Administration te plaatsen, goedgekeurd. Administration is een Engelse insolventieprocedure. Verzoekers zijn als insolventiefunctionarissen (administrators) aangesteld.

[naam V.O.F.] heeft diverse internationale vestigingen, waaronder in Nederland. In de Nederlandse vestiging te Strijen, gemeente Hoeksche Waard, waren ten tijde van het uitspreken van de Administration vijftientig werknemers werkzaam.